

161. Møde.

Torsdagen den 18de August 1881, Kl. 1.

Sekretæren, Hummeluhr, oplæste Protokollen for forrige Møde; denne blev derefter underkrevet.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Tredie Behandling af Forslag til Finantslov for Finantsaaret fra 1ste April 1881 til 31te Marts 1882.

(2den Behandling findes i Tidenden Sp. 6005 ff.).

Intet Endringsforslag var stillet.

Lovforslaget som Helhed fattes under Forhandling.

Bøffen: Inden denne Forhandling sluttes, ønsker jeg gjerne at knytte nogle Bemærkninger til den, som paa en Maade kunne siges ikke at vedrøre den foreliggende Finantslov, men dog i en særlig Grad, og jeg tror med særlig Interesse, vedrøre den finantsielle Stilling, hvortil Udsigterne synes at føre os hen. Jeg sigter herved til Spørgsmaalet om den midlertidige Finantslov, dens Forstaaelse og Anvendelse. Der er faldet forskellige Udtalelser derom fra forskellige Sider her i Thinget, som ikke synes mig egentlig at have bragt nogen større Klarhed over dette Spørgsmaal, og jeg har derfor tænkt, at det kunde være af Interesse, at man henlede Thingets Opmærksomhed paa, hvorledes denne Sag hidtil er bleven opfattet i Rigsdagen. Jeg skal derfor tillade mig at give en saa kortfattet Fremstilling som muligt af, hvorledes Praxis i den Henseende hidtil har været opfattet fra Rigsdagens Side. Dengang denne Lov var til Behandling her i Thinget sidst, tillod jeg mig at indskyde den Bemærkning, at Fortolkningen af denne Lov maatte ske i Overensstemmelse med den hidtidige Praxis, og jeg tror, at den høitærede Conseilspræsident bifaldt denne Forklaring, og det er forsaavidt egentlig kun ansvarløse eller ialtsald uansvarlige Røtter, vi have hørt lyde med Hensyn til denne Lovs Fortolkning paa en Maade, der, som jeg skal tillade mig at vise, absolut vilde komme i Strid

med den hidtilgjældende Praxis. Den første Lov af denne Art, som har foreligget for Rigsdagen, fremkom allerede i den første ordinære Rigsdags-samling, hvor det viste sig, at man ikke til den Tid, da Finantsaaret skulde begynde, kunde faae Finantsloven endelig færdig. Der er allerede der den Mærkelighed, som iøvrigt ikke har nogen særlig Interesse i dette Dieblit, men som jeg kun skal nævne, at det formelt blev Finantsudvalget, der tog Initiativet til at forelægge Forslag om en midlertidig Finantslov. Det var nemlig Finantsudvalgets Medlemmer, der indbragte Forslaget herom i Thinget, og denne Formalitet vakte dengang Modstand fra Landstingets Side, idet man udtalte sig imod den Praxis, at det skulde være paa Rigsdagens Initiativ, at saadanne finantsielle Love skulde fremkomme. Det har en vis Interesse, navnlig som et Vidnesbyrd om den konstitutionelle Lankegang i denne vor politiske Barndoms-tid, som vistnok den høitærede Conseilspræsident vilde betegne den, at man dengang hørte en Udtalelse i det høie Landsting, som gik i den Retning, at det er egentlig Finantsministeren, „som derom bør gjøre Andragende til Rigsdagen“. Det er nu et saadant venligt Udtryk, som kun illustrerer den Lankegang, som raadede i de første Rigsdage. Imidlertid oplyste Finantsministeren allerede dengang — det var Spønnet —, at det kun var formelt, at Finantsudvalgets Medlemmer stode som Indbringere af Forslaget, idet det var fremkommet efter Forhandling med Finantsministeren i Udalget, og at den Giendommelighed, at det fremkom formelt stillet af Finantsudvalget, kun hidrørte fra, at Finantsministeren havde givet forskellige Udfast til Loven i Genhold til visse Forudsætninger, med Hensyn til hvilke han ikke saa let som Finantsudvalget kunde bedømme, om de vilde komme tilstede. Den første midlertidige Finantslov er ordlydende saaledes, som den altid er bleven brugt, og saaledes, som den er vedtagen i dette Dieblit. Med Hensyn til Textens Forstaaelse reistes der allerede dengang Tvivl om, hvorledes den rettest burde opfattes, og Finantsministeren udtalte dengang — altsaa den Finantsminister, der modtog den første midlertidige Finantslov — om den Text, som ogsaa nu er gjældende, at, naar der var brugt det Udtryk, at der henvises til de paa det foreliggende Finantslovsforslag opførte Hovedposter og enkelte Summer, saa var Anledningen dertil, „at adskillige“ — jeg citerer her Finantsministerens Uttringer — „af de hidtilværende Udgifter ifølge Regjeringens eget Forslag i Finantsloven ere foreslaaede nedfatte, og det kan